

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

1 päivänä joulukuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2011/7/EU – Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen – 2 artiklan 1 alakohta – Kaupallisten toimien käsite – Velkojalle velallisen maksuviivästyksen vuoksi aiheutuneiden perintäkulojen korvaaminen – 6 artikla – Kiinteä 40 euron vähimmäissumma – Useiden sellaisten maksujen viivästyminen, jotka suoritetaan korvauksena yhden ja saman sopimuksen täyttämiseksi toimitetuista tavaroista tai suoritetuista palveluista

Asiassa C-419/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Varsovan kaupungin piirioikeus, Puola) on esittänyt 21.6.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 8.7.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

X sp. z o.o. sp.k.

vastaan

Z,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomarit N. Piçarra (esittelevä tuomari), joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä, N. Jääskinen ja M. Gavalec,

julkisasiamies: A. M. Collins,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Z, edustajanaan A. Moroziewicz, adwokat,
- Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Brauhoff ja G. Gattinara,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU (EUVL 2011, L 48, s. 1) 2 artiklan 1 alakohdan ja 6 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat X sp. z o.o. sp.k. ja Z ja jossa vaaditaan kiinteää korvausta perintäkuluista, jotka ovat aiheutuneet toistuvista maksuviivästyksistä yhden ja saman sopimuksen yhteydessä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 3, 17, 19 ja 22 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”(3) Monet talouden toimijoiden välisiin tai talouden toimijoiden ja viranomaisten välisiin kaupallisiin toimiin liittyvät maksut suoritetaan myöhemmin kuin sopimuksessa tai yleisissä kaupallisissa ehdoissa on määrätty. Vaikka tavarat on toimitettu tai palvelut suoritettu, monet niitä koskevat laskut maksetaan vasta pitkän ajan kuluttua määräpäivästä. Tällaiset maksuviivästykset vaikuttavat negatiivisesti yritysten maksuvalmiuteen ja vaikeuttavat niiden taloushallintoa. Lisäksi tilanne vaikuttaa yritysten kilpailukykyyn ja kannattavuuteen, koska velkojien on maksuviivästysten takia hankittava ulkoista rahoitusta. – –
– –
(17) Velallisen maksu olisi katsottava viivästyneeksi siten, että velkojalla on oikeus viivästyskorkoon, kun velkojalla ei ole velan määrää vastaavaa summaa käytettävissään eräpäivänä, edellyttäen että hän on täyttänyt lakiin ja sopimukseen perustuvat velvoitteensa.
– –
(19) Velkojien on tarpeen saada kohtuullinen korvaus viivästyneistä maksuista aiheutuneista perintäkuluista maksuviivästysten ehkäisemiseksi. Perintäkulojen olisi sisällettävä myös hallinnolliset kulut ja korvaus maksuviivästyksistä aiheutuneista yrityksen sisäisistä kuluista, joiden osalta direktiivissä olisi säädettävä kiinteästä vähimmäissummasta, jonka lisäksi voidaan periä viivästyskorkoa. Kiinteällä korvaussummalla olisi pyrittävä rajoittamaan perintään liittyviä hallinnollisia ja sisäisiä kuluja. – –
– –

(22) Tällä direktiivillä ei saisi estää maksuerin tapahtuvia tai porrastettuja maksuja. Kukin maksuerä tai maksu olisi kuitenkin suoritettava sovituin ehdoin ja siihen olisi sovellettava tässä direktiivissä säädettyjä maksuviivästyssääntöjä.”

4 Direktiivin 1 artiklan, jonka otsikko on ”Kohde ja soveltamisala”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tämän direktiivin tavoitteena on kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästyksen torjuminen, jotta voidaan varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja edistää näin yritysten ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kilpailukykyä.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin.”

5 Mainitun direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) ’kaupallisilla toimilla’ yritysten tai yritysten ja viranomaisten välisiä toimia, jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan;

--

4) ’maksuviivästyksellä’ maksua, jota ei suoriteta sopimukseen tai lakiin perustuvan maksuajan kuluessa, kun 3 artiklan 1 kohdassa tai 4 artiklan 1 kohdassa säädetty ehdot täyttyvät;

--”

6 Saman direktiivin 4 artiklan, jonka otsikko on ”Yritysten ja viranomaisten väliset kaupalliset toimet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaupallisissa toimissa, joissa velallinen on viranomainen, velkojalla on 3, 4 tai 6 kohdassa määritellyn ajan päätyttyä oikeus lakisääteiseen viivästyskorkoon ilman, että maksumuistutus on tarpeen, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) velkoja on täyttänyt sopimukseen ja lakiin perustuvat veloitteensa; ja

b) velkoja ei ole saanut erääntynyttä määrää ajoissa, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa viivästyksestä.”

7 Direktiivin 2011/7 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Maksuaikataulut”, säädetään seuraavaa:

”Tällä direktiivillä ei rajoiteta osapuolten mahdollisuutta sopia sovellettavan kansallisen lainsäädännön asiaa koskevien säännösten mukaisesti maksuaikatauluista, joiden mukaan maksut suoritetaan maksuerissä. Tällaisissa tapauksissa silloin, kun maksueriä ei makseta sovittuun määräaikaan mennessä, tässä direktiivissä säädetty korko ja korvaus lasketaan yksinomaan viivästyneiden maksuerien perusteella.”

8 Kyseisen direktiivin 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Perintäkulojen korvaaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viivästyskoron tullessa kaupallisissa toimissa maksettavaksi 3 tai 4 artiklan mukaisesti velkojalla on oikeus saada velalliselta vähintään kiinteä 40 euron summa.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettu kiinteä summa on maksettava, ilman että maksumuistutus on tarpeen, korvauksena velkojan omista perintäkuluista.

3. Velkojalla on oikeus saada velalliselta 1 kohdassa tarkoitettun kiinteän summan lisäksi kohtuullinen korvaus perintäkuluista, jotka ylittävät tämän kiinteän summan ja ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä. Näihin kuluihin voisivat sisältyä menot, jotka ovat aiheutuneet muun muassa lakimiehen tai perintätoimiston käyttämisestä.”

9 Mainitun direktiivin 7 artiklan, jonka otsikko on ”Kohtuuttomat sopimusehdot ja sopimattomat menettelyt”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että maksupäivää tai -aikaa, viivästyskorkoa tai perintäkulojen korvaamista koskevaa sopimusehtoa tai menettelyä joko ei voida panna täytäntöön tai että se antaa oikeuden vaatia vahingonkorvausta, jos sopimusehto on selvästi kohtuuton tai menettely on selvästi sopimaton velkojaa kohtaan.

Ratkaistaessa sitä, onko sopimusehto selvästi kohtuuton tai menettely selvästi sopimaton velkojaa kohtaan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettulla tavalla, otetaan huomioon kaikki tapausta koskevat seikat, mukaan lukien:

--

c) se, onko velallisella objektiivista syytä poiketa -- 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta kiinteästä summasta.”

Puolan oikeus

10 Kaupallisten toimien liiallisten maksuviivästysten torjumisesta 8.3.2013 annetun lain (ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych), sellaisena kuin se on konsolidoituna (Dz. U 2021, järjestysnumero 424; jäljempänä 8.3.2013 annettu laki), 4 §:n 1 momentin mukaan kaupallisen toimen käsitteellä tarkoitetaan ”sopimus[ta] vastikkeellisesta tavaroiden toimittamisesta tai palvelujen suorittamisesta, jos [kyseisen lain] 2 §:ssä tarkoitettujen osapuolten tekemä sopimus liittyy niiden taloudelliseen toimintaan”.

11 Kyseisen lain 8 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Kaupallisissa toimissa, joissa velallinen on julkinen elin, velkojalla on oikeus ilman maksukehotusta saada kaupallisten liiketoimien viivästymiseen liittyvät lakisääteiset korot rahasuorituksen määräpäivän ja maksupäivän väliseltä ajalta, jos seuraavat edellytykset täyttyvät samanaikaisesti:

1) velkoja on suorittanut suorituksensa

2) velkoja ei ole saanut maksua sopimuksessa määrätyssä määräajassa.”

12 Saman lain 10 §:n 1–3 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Velkojalla on siitä päivästä alkaen, jona hän saa oikeuden 7 §:n 1 momentissa tai 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuun korkoon, oikeus saada velalliselta ilman maksukehotusta korvauksena perintäkuluista summa, jonka määrä on

- 1) 40 euroa – jos rahasuorituksen määrä on enintään 5 000 Puolan zlotya (PLN) [(noin 1 070 euroa)];
- 2) 70 euroa – jos rahasuorituksen määrä on yli 5 000 PLN mutta alle 50 000 PLN [(noin 10 700 euroa)];
- 3) 100 euroa – jos rahasuorituksen määrä on vähintään 50 000 PLN.

--

2. Velkojalla on oikeus saada edellä 1 momentissa tarkoitetun summan lisäksi kohtuullinen korvaus tämän summan ylittävistä perintäkuluista.

3. Oikeus 1 momentissa tarkoitettuun summaan syntyy jokaisesta kaupallisesta toimesta, jollei 11 §:n 2 momentin 2 kohdasta muuta johdu.”

13 Kyseisen 8.3.2013 annetun lain 11 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Kaupallisen toimen osapuolet voivat sopimuksessaan sopia maksuaikataulusta rahasuorituksen suorittamiseksi maksuerissä sillä edellytyksellä, että tällaisesta maksuaikataulusta sopiminen ei ole velkojaa kohtaan selvästi sopimatonta.

2. Jos kaupallisen toimen osapuolet ovat sopimuksessaan sopineet, että rahasuoritus suoritetaan maksuerissä,

- 1) 7 §:n 1 momentissa tai 8 §:n 1 momentissa tarkoitetut korot ja
- 2) 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu summa ja korvaus 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista perintäkuluista

on suoritettava kustakin maksamattomasta maksuerästä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

14 X, joka on Puolan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, ja Z, joka on julkinen sairaala, tekivät sopimuksen, jonka mukaan X:n oli toimitettava Z:lle toistuvasti ennalta määritellyn aikataulun mukaisesti lääkinnällisiä tuotteita. Jokainen toimitus oli maksettava 60 päivän kuluessa.

- 15 Koska Z ei suorittanut ajoissa kahtatoista erillistä tavaroiden toimittamista koskevia laskuja, X nosti Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawiiessa (Varsovan kaupungin piirioikeus, Puola) kanteen, jossa se vaati, että Z velvoitetaan maksamaan sille 8.3.2013 annetun lain nojalla perintäkuluista kiinteä korvaus, jonka suuruus oli 12 kertaa kiinteä 40 euron vähimmäissumma eli 480 euroa.
- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimen mukaan sen on ratkaistava, seuraako kustakin velallisen maksuviivästyksestä yhden ja saman sopimuksen yhteydessä oikeus saada kiinteä 40 euron vähimmäissumma korvauksena perintäkuluista vai onko tämä summa maksettava yhden ainoan kerran myöhästyneiden maksujen lukumäärästä riippumatta. Se katsoo, että 8.3.2013 annetun lain soveltaminen pääasiaan johtaa jälkimmäisen ratkaisun omaksumiseen, koska kyseisen lain 10 §:n 3 momentissa säädetään, että kiinteä summa on maksettava jokaisesta ”kaupallisesta toimesta”.
- 17 Kyseinen tuomioistuin huomauttaa, että mainitun lain 4 §:n 1 momentin mukaan kaupallisen toimen käsitteellä tarkoitetaan kuitenkin direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdasta poiketen nimenomaisesti ”sopimusta”, joten pääasian ratkaiseminen edellyttää, että ensiksi tulkitaan tätä viimeksi mainittua säännöstä ja kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohtaa.
- 18 Tässä tilanteessa Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawii päätöksi lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko [direktiivin 2011/7] 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että kun sopimuksen osapuolet ovat sopineet useista tavaroiden toimituksista ja tietyn ajan kuluessa kunkin toimituksen jälkeen suoritettavista maksuista, jokaisen yksittäisen toimituksen maksun viivästyminen on maksettava vähintään 40 euron kiinteä summa, vai edellytetäänkö unionin oikeudessa vain yhden 40 euron kiinteän summan maksamista velkojalle koko useita toimituksia käsittävistä kaupallisista toimesta yksittäisiin toimituksiin liittyvien maksujen viivästysten lukumäärästä riippumatta?
- 2) Onko [direktiivin 2011/7] 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna kaupallisena toimena pidettävä sopimusta, jonka kohteena on tavaroiden toimittaminen, jossa toimittaja velvoitetaan toimittamaan tilaajalle tietty määrä tavaroita sopimuksessa määritetyllä hinnalla ja samalla annetaan tilaajalle oikeus yksipuolisesti päättää yksittäisten, sopimuksen kohteena olevien toimitusten ajankohdista ja lukumäärästä sekä mahdollisuus luopua joistakin sopimuksen kohteena olevista tavaroista ilman, että tästä aiheutuu mitään kielteisiä seurauksia, ja jonka mukaan tilaaja on velvollinen maksamaan jokaisesta toimituksen osasta tietyssä ajassa toimituksen tämän osan vastaanottamisesta, vai onko kutakin näistä osittaisista toimituksista, jotka perustuvat tilaajan ilmoittamaan tarpeeseen, pidettävä erillisenä direktiivissä tarkoitettuna kaupallisena toimena, vaikka ne eivät kansallisen lainsäädännön mukaan muodosta erillisiä sopimuksia?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen kysymys

- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään, joka on tutkittava ensimmäiseksi, lähinnä, onko direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohtaa tulkittava siten, että siihen sisältyvä kaupallisten toimien käsite kattaa jokaisen yhden ja saman sopimuksen täyttämiseksi tapahtuvan tavaroiden toimittamisen, vai kattaako se yksinomaan sen sopimuksen, jonka täyttämiseksi nämä tavarat on toistuvasti toimitettava.
- 20 Tältä osin on muistutettava yhtäältä, että direktiiviä 2011/7 sovelletaan sen 1 artiklan 2 kohdan mukaan kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin, ja toisaalta, että tämä käsite on määritelty laajasti kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 alakohdassa siten, että sillä tarkoitetaan ”yritysten tai yritysten ja viranomaisten välisiä toimia, jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan” (tuomio 20.10.2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, 21 kohta).
- 21 Koska direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdassa ei viitata nimenomaisesti jäsenvaltioiden oikeuteen kaupallisten toimien käsitteen merkityksen ja ulottuvuuden määrittämiseksi, sitä on tulkittava itsenäisesti ja yhtenäisesti ottamalla huomioon samanaikaisesti sen säännöksen sanamuoto ja asiayhteys, johon kyseinen käsite sisältyy, sekä kyseisen säännöksen ja sen unionin oikeuden toimen tavoitteet, johon kyseinen säännös kuuluu (ks. vastaavasti tuomio 9.7.2020, RL (Maksuviivästysten torjuminen), C-199/19, EU:C:2020:548, 27 kohta ja tuomio 18.11.2020, Techbau, C-299/19, EU:C:2020:937, 38 kohta).
- 22 Direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohdan sanamuodosta on todettava, että ilmaisun ”toimet” käyttäminen osoittaa, että kaupallisten toimien käsite on – kuten tämän tuomion 20 kohdassa on huomautettu – ymmärrettävä laajasti ja että se ei näin ollen välttämättä vastaa sopimuksen” käsitettä.
- 23 Kyseisessä säännöksessä asetetaan kaksi edellytystä sille, että toimea voidaan pitää ”kaupallisena toimena”. Toimi on ensinnäkin toteutettava joko yritysten välillä tai yritysten ja viranomaisten välillä. Sen on toisaalta johdettava tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan (ks. vastaavasti tuomio 20.10.2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 24 Näin ollen silloin, kun osapuolet ovat sopineet saman sopimuksen yhteydessä toistuvista tavaroiden toimittamisista tai palvelujen suorittamisista, joista kukin synnyttää velalliselle maksuvelvollisuuden, kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 alakohdassa säädetty kaksi edellytystä sille, että jokainen tavaroiden toimittaminen tai palvelujen suorittaminen tämän sopimuksen täyttämiseksi luonnehditaan kyseisessä säännöksessä tarkoitetuksi kaupalliseksi toimeksi, ovat täyttyneet.
- 25 Direktiivin 2011/7 rakenne vahvistaa, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena ei ole ollut se, että kaupallisten toimien käsite vastaa sopimuksen käsitettä. Kuten tämän tuomion 20 kohdassa on muistutettu, kyseisen direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa näet säädetään, että direktiiviä ”sovelletaan kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin”, riippumatta siitä, perustuvatko nämä toimet yksittäiseen sopimukseen. Kaupallisten toimien käsitteen suppea tulkinta, jonka mukaan tämä käsite vastaa sopimuksen käsitettä, olisi siis ristiriidassa itse mainitun direktiivin aineellisen soveltamisalan määritelmän kanssa.

- 26 Direktiivin 2011/7, jolla pyritään pääasiallisesti suojaamaan velkojaa maksuviivästyksiltä ja ehkäisemään maksuviivästyksiä, tavoitteista on todettava, ettei mikään viittaa siihen, että kaupallisten toimien käsitteen olisi välttämättä vastattava sopimuksen käsitettä.
- 27 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2011/7 2 artiklan 1 alakohtaa on tulkittava siten, että siihen sisältyvä kaupallisten toimien käsite kattaa jokaisen yhden ja saman sopimuksen täyttämiseksi tapahtuvan toistuvan tavaroiden toimittamisen tai palvelujen suorittamisen.

Ensimmäinen kysymys

- 28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä sen 4 artiklan kanssa, tulkittava siten, että silloin kun yhdessä ja samassa sopimuksessa määrätään toistuvasti tapahtuvista tavaroiden toimittamisista tai palvelujen suorittamisista, joista jokainen on maksettava tietyn ajan kuluessa, kiinteä 40 euron vähimmäissumma on maksettava korvauksena velkojan perintäkuluista jokaisesta maksuviivästyksestä, vai onko tämä summa maksettava yhden ainoan kerran viivästyneiden maksujen lukumäärästä riippumatta.
- 29 Tältä osin on huomautettava ensinnäkin, että direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että viivästykskoron tullessa kaupallisissa toimissa maksettavaksi velkojalla on oikeus saada velalliselta vähintään kiinteä 40 euron summa korvauksena perintäkuluista. Kyseisen artiklan 2 kohdassa asetetaan jäsenvaltioille lisäksi velvollisuus varmistaa, että kyseinen kiinteä vähimmäissumma on maksettava automaattisesti, vaikkei velalliselle ole annettu maksumuistutusta, ja että sillä korvataan velkojan omat perintäkulut. Mainitun artiklan 3 kohdassa annetaan lopuksi velkojalle oikeus saada velalliselta mainitun kiinteän 40 euron vähimmäissumman lisäksi kohtuullinen korvaus perintäkuluista, jotka ylittävät mainitun kiinteän summan ja ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä.
- 30 Maksuviivästyksen käsite, joka on perusteena velkojan oikeudelle saada velalliselta paitsi direktiivin 2011/7 4 artiklan 1 kohdan nojalla lakisääteistä korkoa myös kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdan nojalla kiinteä 40 euron vähimmäissumma, määritellään mainitun direktiivin 2 artiklan 4 alakohdassa siten, että sillä tarkoitetaan maksua, jota ei suoriteta sopimukseen tai lakiin perustuvan maksuajan kuluessa. Koska direktiivi kattaa sen 1 artiklan 2 kohdan mukaan ”kaikki kaupallisista toimista korvauksena suoritettavat maksut”, tätä maksuviivästyksen käsitettä sovelletaan jokaiseen kaupalliseen toimeen erikseen tarkasteltuna (ks. vastaavasti tuomio 20.10.2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, 28 kohta).
- 31 Toiseksi on todettava, että direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohdassa määritellään edellytykset, joilla kiinteää 40 euron vähimmäissummaa voidaan vaatia maksettavaksi, viittaamalla yritysten ja viranomaisten välisten kaupallisten toimien osalta kyseisen direktiivin 4 artiklaan. Tämän viimeksi mainitun artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että näissä kaupallisissa toimissa velkojalla, joka on täyttänyt veloitteensa ja joka ei ole saanut erääntynyttä määrää ajoissa, on oikeus saada mainitun artiklan 3, 4 ja 6 kohdassa määritellyn ajan päätyttyä lakisääteinen viivästyskorko ilman, että maksumuistutus on tarpeen, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa tästä viivästyksestä (tuomio 20.10.2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 32 Edellä esitetystä seuraa yhtäältä, että direktiivin 2011/7 2 artiklan 4 alakohdassa tarkoitettuna maksuviivästyksen vuoksi syntyvä direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetty oikeus lakisääteiseen viivästyskorkoon ja direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetty oikeus kiinteään vähimmäissummaan liittyvät ”kaupallisiin toimiin” erikseen tarkasteltuina. Toisaalta lakisääteinen viivästyskorko, kuten kiinteä vähimmäissummakin, tulevat automaattisesti maksettaviksi saman direktiivin 4 artiklan 3, 4 ja 6 kohdassa säädetyn maksuajan päätyttyä, kunhan kyseisen artiklan 1 kohdassa säädetty edellytykset täyttyvät. Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 17 perustelukappaleessa todetaan tältä osin, että ”velallisen maksu olisi katsottava viivästyneeksi siten, että velkojalla on oikeus viivästyskorkoon, kun velkojalla ei ole velan määrää vastaavaa summaa käytettävissään eräpäivänä, edellyttäen että hän on täyttänyt lakiin ja sopimukseen perustuvat velvoitteensa” (ks. vastaavasti tuomio 20.10.2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, 32 kohta).
- 33 Siltä osin kuin on kyse edellytyksistä, joilla viivästyskorkoa ja kiinteää vähimmäissummaa voidaan vaatia maksettavaksi, on todettava, ettei direktiivin 2011/7 4 artiklan 1 kohdassa eikä 6 artiklan 1 kohdassa tehdä eroa sen mukaan, perustuvatko ne maksut toimitetuista tavaroista tai suoritetuista palveluista, joita ei ole suoritettu määräajassa, yhteen ja samaan sopimukseen vai eivät. Näiden säännösten sanamuodosta ei siis voida saada tukea tulkinnalle, jonka mukaan yhden ainoan sopimuksen tapauksessa korvauksena perintäkuluista maksettava kiinteä 40 euron vähimmäissumma olisi maksettava velkojalle vain yhden kerran riippumatta niiden erillisten maksujen lukumäärästä, jotka viivästyvät.
- 34 Tätä toteamusta tukee direktiivin 2011/7 5 artikla, joka koskee tilannetta, joka on kyseisen direktiivin soveltamisen kannalta verrattavissa pääasiassa kyseessä olevaan tilanteeseen. Tästä artiklasta, luettuna mainitun direktiivin johdanto-osan 22 perustelukappaleen valossa, näet ilmenee, että kun osapuolet ovat sopineet maksuaikataulusta, jonka mukaan maksut suoritetaan maksuerissä, kiinteän 40 euron vähimmäissumma korvauksena perintäkuluista on maksettava jokaiselta maksuerältä, jota ei makseta sovittuun määräaikaan mennessä.
- 35 Direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohdan sanamuodon ja asiayhteyden mukaisesta tulkinnasta ilmenee näin ollen, että kiinteä 40 euron vähimmäissumma on maksettava korvauksena perintäkuluista velkojalle, joka on täyttänyt velvoitteensa, kunkin maksun osalta, jota ei ole suoritettu eräpäivänä korvauksena kaupallisesta toimesta, joka on näytetty toteen laskulla tai vastaavalla maksuvaatimuksella, myös silloin, kun useat maksut korvauksena yhden ja saman sopimuksen täyttämiseksi toistuvasti toimitetuista tavaroista tai suoritetuista palveluista viivästyvät, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa näistä viivästyksistä (ks. vastaavasti tuomio 20.10.2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, 34 kohta).
- 36 Kolmanneksi on todettava, että tämä direktiivin 2011/7 6 artiklan tulkinta saa vahvistuksen kyseisen direktiivin tarkoituksesta. Direktiivin 1 artiklan 1 kohdasta, luettuna sen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen valossa, näet seuraa, että direktiivillä ei pyritä ainoastaan ehkäisemään maksuviivästyksiä estämällä se, että ne olisivat velallisen kannalta taloudellisesti houkuttelevia siksi, että velalliselta laskutetaan tällaisessa tilanteessa alhainen korko tai ei korkoa lainkaan, vaan sillä pyritään myös tehokkaasti suojelemaan velkojaa maksuviivästyksiltä varmistamalla se, että velkoja saa mahdollisimman kattavan korvauksen hänelle aiheutuneista perintäkuluista. Mainitun direktiivin johdanto-osan 19 perustelukappaleessa täsmennetään tältä osin yhtäältä, että perintäkuluja olisi sisällettävä myös hallinnolliset kulut ja korvaus maksuviivästyksistä aiheutuneista yrityksen sisäisistä kuluista ja toisaalta, että kiinteällä korvaussummalla olisi pyrittävä rajoittamaan perintään liittyviä hallinnollisia ja sisäisiä kuluja (ks. vastaavasti tuomio 20.10.2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, 35 ja 36 kohta).

- 37 Tältä kannalta katsoen se, että velalliselle aiheutuu useita viivästyksiä maksettaessa yhden ja saman sopimuksen täyttämiseksi tapahtuvista toistuvista tavaroiden toimittamisista tai palvelujen suorittamisista, ei voi johtaa siihen, että kustakin maksuviivästyksestä perintäkuluja korvauksena maksettava kiinteä vähimmäissumma pienennetään yhteen ainoaan kiinteään summaan. Tämän pienentämisen seurauksena ensinnäkin direktiivin 2011/7 6 artikla – jonka tavoitteena on, kuten edellä olevassa kohdassa on korostettu, paitsi maksuviivästysten ehkäiseminen myös korvauksen maksaminen näillä summilla ”velkojan omista perintäkuluista” – menettäisi tehokkaan vaikutuksensa, koska perintäkulut nousevat yleensä suhteessa maksujen lukumäärään ja niihin summiin, joita velallinen ei suorita määräajassa. Tällainen pienentäminen vastaisi niin ikään sellaista tilannetta, jossa velallisen annetaan poiketa kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua oikeudesta kiinteään summaan ilman, että tämä poikkeaminen olisi oikeutettua jostain direktiivin 7 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettua ”objektiivisesta syystä”. Kyseessä oleva pienentäminen johtaisi lopuksi siihen, että velallinen vapautetaan osittain siitä taloudellisesta taakasta, joka perustuu sen velvollisuuteen maksaa kustakin eräpäivänä maksamatta olevasta maksusta kyseisen 6 artiklan 1 kohdassa säädetty kiinteä 40 euron summa (ks. vastaavasti tuomio 20.10.2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, 37 kohta).
- 38 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä kyseisen direktiivin 4 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että kun yhdessä ja samassa sopimuksessa määrätään toistuvista tavaroiden toimittamisista tai palvelujen suorittamisista, joista jokainen on maksettava tietyn ajan kuluessa, kiinteä 40 euron vähimmäissumma korvauksena perintäkuluista on maksettava velkojalle jokaisesta maksuviivästyksestä.

Oikeudenkäyntikulut

- 39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU 2 artiklan 1 alakohtaa

on tulkittava siten, että

siihen sisältyvä kaupallisten toimien käsite kattaa jokaisen yhden ja saman sopimuksen täyttämiseksi tapahtuvan toistuvan tavaroiden toimittamisen tai palvelujen suorittamisen.

2) Direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä kyseisen direktiivin 4 artiklan kanssa,

on tulkittava siten, että

kun yhdessä ja samassa sopimuksessa määrätään toistuvista tavaroiden toimitamisista tai palvelujen suorittamisista, joista jokainen on maksettava tietyn ajan kuluessa, kiinteä 40 euron vähimmäissumma korvauksena perintäkuluista on maksettava velkojalle jokaisesta maksuviivästyksestä.

Allekirjoitukset